

Alueid n:o 773/30, 12. 2004

RIIHIMÄKI SILMÄKENEVA
Suoalueen ja saari 3 B:n kaivaustutkimus

Anu Kehusmaa
2004

MUSEOVIRASTO

ARKEOLOGIAN OSASTO

TIIVISTELMÄ

Riihimäki Silmäkeneva
Suoalueen ja saari 3 B:n kaivaustutkimus

PK 2044 03 RIIHIMÄKI, P:6734 360, I: 3378 450, Z: 89-90 m mpy
Suoalueen ja kivikautisen asuinpaikan kaivaus
Museovirasto/ arkeologian osasto
Kaivauksenjohtaja: FM Anu Kehusmaa

Riihimäen Silmäkenevan suoaluetta tutkittiin arkeologisin kaivauksin viikon ajan 13.-17.9.2004. Kaivauksia tehtiin paikalla, koska Gasum Oy on rakentamassa maakaasuputken rinnakkaisputkea Silmäkenevan halki ja suoalue on jäämässä osittain putken linja ja sen työalueen alle. Asuinpaikka saari 3B:ssä tutkittiin jo vuonna 2003. Vuoden 2003 kaivausten yhteydessä kaivausalueen ympäristöä koekuopitettiin ja koekuopasta 3 löydettiin työstetyksi arveltu puunkappale. Puu ajoitettiin radiohiiliajoituksella pronssikautiseksi. Vuoden 2004 kaivausten tehtävänä oli tutkia suoaluetta puun löytöpaikan ympärillä laajemmin ja selvittää, oliko kyseessä luontainen vai ihmisen työstämä puu. Vuoden 2004 kaivauksissa avattiin 13 m² kokoinen alue vuoden 2003 koekuopan numero 3 ympärille. Noin 70 cm suoturpeen alta paljastui luontainen puutaso, johon ajoitettu ja analysoitu puukin kuului. Kyseessä on normaali veden korkeuden vaihteluihin liittyvä muinaisranta.

Suokohteen tutkimisen ohessa oli mahdollisuus jatkaa hieman vuonna 2003 tutkitun asuinpaikan kaivaustutkimuksia. Vuoden 2003 alue 2:n kaakkoiskulmaan avattiin yhteensä 4 m² kokoinen laajennus. Löydöt ja maalajit korreloivat lähes täysin edellisvuoden tulosten kanssa. Asuinpaikalta löytyi kvartssia ja yksi palaneen luun kappale. Löydöt tukevat asuinpaikan ajoitusta myöhäismesoliittiselle kivikaudelle (n. 6000-5000 eKr.). Kaivausalueella havaittiin hieman punertavaa likamaan tapaista maata, joka vastasi vuoden 2003 likamaita. Kaivausalueen läheisyyteen tehtiin myös kolme koekuoppaa. Kuopat olivat löydöttömiä lukuun ottamatta koekuopan 7 pintaturpeesta löydettyä kvartsi-iskosta.

Löydöt: KM 34685:1-37

Ajoitus: myöhäismesoliittinen kivikausi-pronssikausi

Tutkitun alueen laajuus yhteensä 21 m²

Kenttätyöaika: 13.-17.9.2004

Tutkimuskustannukset: Gasum Oy

Tutkimusraportti: Anu Kehusmaa 20.10.2004 Museoviraston arkeologian osaston arkisto

SISÄLLYSLUETTELO

1. ARKISTOTIEDOT.....	4
2. JOHDANTO.....	5
3. TUTKIMUSHISTORIA, SIJAINTI JA TOPOGRAFIA.....	6
4. KAIVAUKSEN TOTEUTUS JA KAIVAUSTEKNIikka	
4.1 Koordinaatisto ja yleiskarttoitus.....	6
4.2. Kaivaustekniikka, dokumentointi ja löytöjen mittaus	
4.2.1 Suoalue.....	6
4.2.2. Alue 2 laajennus.....	7
5. KAIVAUSHAVAINNOT	
5.1. Suoalue.....	7
5.2. Vuoden 2003 alueen 2 laajennus.....	8
5.3. Koekuopat.....	9
6. LÖYDÖT.....	10
7. YHTEENVETO.....	10
NEGATIIVILUETTELO.....	12
DIALUETTELO.....	13
KARTTALUETTELO.....	14
KARTAT.....	15
VALOKUVATAULUT.....	37

1. ARKISTOTIEDOT

RIIHIMÄKI SILMÄKENEVA

Suoalueen ja saari 3 B:n kaivaustutkimus

Anu Kehusmaa 2004

Kunta: Riihimäki
Kylät: Herajoki
Tila: 1:63 Sorasilmä

Peruskartta: 2044 03 RIIHIMÄKI
Asuinpaikan koordinaatit: P: 6734 360, I: 3378 450, Z: 89-90 m mpy

Aiemmat tutkimukset: Timo Jussila, Heikki Matiskainen & Jouni Rasimus, inventointi 1997 (ei kertomusta)
Oula Seitsonen, inventointi 2001
Antti Bilund, tarkastus 2002
Juha Ruohonen, inventointi 2002
Petro Pesonen, kaivaustutkimus 2003

Aiemmat löydöt: KM 30296:1-2 työstetty kvartsi, kivilajiydin tai -esineen teelmä
KM 33454 asuinpaikkalöytöjä
KM 34031: 1-384 asuinpaikkalöytöjä

Mustavalkonegatiivit: 132015-132056
Diapositiivit: 53527-53564
Kertomukseen liittyvät löydöt: KM 34685:1-37

2. JOHDANTO

Riihimäen Silmäkenevan suoaluetta ja saari 3:n kivikautista asuinpaikkaa tutkittiin arkeologisin kaivauksin viikon ajan 13.-17.9.2004. Kyseessä oli koekaivausluonteinen tutkimus, jossa haluttiin selvittää ensisijaisesti vuonna 2003 koekuopasta löytyneen puunkappaleen luonnetta ja tutkia, oliko suossa mahdollisesti puuta enemmänkin. Suoalue on jäämässä maakaasuputkilinjan alle, joten mahdollisen jatkotutkimuksen tarve tuli selvittää.

Kaivausten valmistelevat työt tehtiin 10.9. ja varsinaiset kenttätyöt 13.-17.9.2004. Suoalueen kaivaus toteutettiin pääasiassa kaivaen lapioin, kunnes tavoitettu puukerros suoturpeen alla tavoitettiin. Löydetty taso putsattiin lastoin ja poistettiin jälleen lapioin. Puutaso todettiin luonnolliseksi muinaisranta muodostumaksi. Suoalueen kaivaus keskeytettiin puukerroksen alle.

Suokohteen tutkimisen yhteydessä oli mahdollisuus palata edellisvuonna tutkittuun asuinpaikkaan. Vuoden 2003 kaivetun alue 2:n kaakkoiskulmaan päätettiin avata pieni alue edellisvuonna kaivetun asuinpaikan tutkimattomaksi arveltuun osaan. Suoalueen yhteenlaskettu pinta-ala oli 14 m² ja Silmäkenevan saari 3 B:n asuinpaikan 4 m². Kaivausalueen ympäristöön tehtiin myös kolme koekuoppaa. Kuopat olivat löydöttömiä lukuun ottamatta kuopan numero 7 pintaturpeesta löytynyttä kvartsi-iskosta. Koekuoppien yhteenlaskettu pinta-ala oli 4 m².

Kaivauksia johti allekirjoittanut, apulaistukijoina toimivat FM Tapani Rostedt ja HuK Riina Mäki. Kaivajina olivat opiskelijat Hanna Kelola, Marko Korhonen, Elisa Kämäräinen, Kerkko Nordqvist ja Maria Mäkinen. Kaivausten jälkityöt on tehty syys-lokakuussa 2004. Jälkityöt ovat jakautuneet kaivauksen johtajan ja toisen apulaistutkijan kesken.

Helsingissä 30.10.2004

Anu Kehusmaa, FM

3. TUTKIMUSHISTORIA, SIJAINTI JA TOPOGRAFIA

Tutkimushistoria ennen vuotta 2003 ks. Petro Pesosen kaivauskertomus *Riihimäki Silmäkenevan saari 3 B. Kivikautisen asuinpaikan kaivaus 2003*. Museovirasto, Arkeologian osaston arkisto.

Vuonna 2003 saari 3 B:n kaivaustutkimuksissa tutkittiin maakaasuputkilinjauksen alle jäävää mesoliittista asuinpaikkaa kahden viikon ajan. Asuinpaikan oletetusta saatiin Pesosen (2003) mukaan tutkittua noin 80 %. Varsinaisen asuinpaikan lisäksi kaivettiin myös koekuoppia asuinpaikan lähistölle kaiken kaikkiaan neljä kappaletta. Koekuoppa 3 tehtiin noin 55 m kaivausalue 1:n luoteiskulmasta luoteeseen suolle. Kooltaan 2 x 1 m, itä-länsisuuntaisesta koekuopasta löydettiin lankkumaisia puunkappaleita noin 70 cm syvyydestä. Yksi tällainen puu päätettiin analysoida, koska siinä epäiltiin olevan ihmisen työstön jälkiä. Analysoitavaksi valittu puu oli leveydeltään 13,5 cm ja paksuudeltaan 3 cm. Näyte ajoitettiin pronssikautiseksi radiohiiliajoituksella Helsingin yliopiston fysiikan laboratoriossa. Museoviraston konservointilaitoksella ei havaittu työstön jälkiä kuuseksi analysoidussa kappaleessa.

Koska koekuoppa sijaitsi tulevan maakaasuputken työalueella, haluttiin lisätutkimuksin selvittää, oliko suossa puuta kenties enemmänkin ja oliko niissä ihmisen työstön jälkiä. Alun perin kaivaus oli tarkoitus toteuttaa elokuussa 2004, mutta Vantaajoen tulvien vuoksi kaivausajankohtaa jouduttiin lykkäämään syyskuun puoleenväliin asti.

4. KAIVAUKSEN TOTEUTUS JA KAIVAUSTEKNIikka

4.1 Koordinaatisto ja yleiskartoitus

Suoalueen kaivausalueen paikalleen mittaus ja koordinaatiston teko tehtiin vuonna 2003 tehdyn koekuopan ympärille, joka erottui vielä selkeästi maastossa. Koekuopan kulmiin asetettiin linjaseipäät, joiden mukaan kaivausalue merkattiin koekuopan ympärille C-kirjaimen muotoiseksi siten, että kuoppa sijoittui kaivausalueen länsireunaan, lyhyen sivun keskelle. Alueen lyhyet sivut olivat 0 gon, eli pohjois-etelä -suuntaiset ja pitkät sivut 100 gon, itä-länsi -suuntaiset.

Koordinaatistona käytettiin vuonna 2003 luotua järjestelmää. Myös vuoden 2003 kiintopisteitä voitiin käyttää hyväksi. Kiintopisteenä käytettiin vuoden 2003 kaivausalueen länsipuolella ollutta kantoa, jonka kaivauksen sisäiset koordinaatit olivat $x = 162.676$, $y = 289.354$, $z = 89.68$ m mpy. Piste oli kannon keskellä, vuosilustojen keskustassa. Suoalueelle korkeus siirrettiin tältä pisteeltä. Korkeuskiintopiste sijaitsi kaivausalueen itäpuolella, vuoden 2003 koekuoppa 3 välittömässä läheisyydessä, niin ikään kannossa vuosilustojen keskellä. Kannon kiintopisteen korkeus oli 88.28 m mpy.

Vuoden 2003 kaivausaluetta ei oltu vielä Gasum oy:n toimesta täytetty, joten kaivausalue näkyi paikallaan ääri rajoiltaan erittäin selkeänä. Alueen 2 laajennusosa vuoden 2003 kaivausalueen länsipuolella ja kaakkoiskulmassa saatiin siis niin ikään paikalleen mittaamalla erittäin suorana pysyneistä profiileista mitoilla. Myös yleiskartoitus voitiin pitkälti toteuttaa viime vuoden yleiskarttaa ja kaivausalueen koordinaatteja hyväksi käyttäen. Uusia elementtejä ei yleiskarttaan kaivausalueiden ja koekuoppien lisäksi tarvinnut merkitä.

4.2. Kaivaustekniikka, dokumentointi ja löytöjen mittaus

4.2.1 Suoalue

Kaivausalueen merkintä suolle tehtiin käyttäen apuna vuonna 2003 tehtyä ja takymetrillä paikalleen mitattua koekuoppaa. Kuopan kulmiin laitettiin mittaseipäät, joiden mukaan bussolia apuna käyttä-

en vedettiin mitoilla kaivausalue C-kirjaimen muotoon koekuopan ympärille. Alueen lyhyet sivut olivat 0 gon, eli pohjois-etelä -suuntaiset ja pitkät sivut 100 gon, itä-länsi -suuntaiset.

Kaivausalueen pinta vaaittiin ja kuvattiin. Tämän jälkeen turve kuorittiin lapioin ja nostettiin mahdollisimman suurina paloina alueen reunalle kuopan täytön jälkeen tehtävää maisemointia varten. Tämän jälkeen ruskea, noin 40 cm suoturvekerros poistettiin lapioin aina mustan, kostean hiilipitoisen suoturpeen pintaan. Tämä taso vaaittiin ja kuvattiin. Kaivamista jatkettiin lapioin aina puukerrokseen asti. Tämä taso putsattiin esille lastoin aina siihen tasoon saakka, josta analysoitu puu oli peräisin. Puutaso piirrettiin, vaaittiin ja valokuvattiin jonka jälkeen se poistettiin lapioin, koska se havaittiin luonnolliseksi. Kaivaminen lopetettiin puutason jälkeen. Kaivausalueen nurkkiin tehtiin lapioin noin 50 x 50 cm kontrollikuopat aina puhtaaseen saveen saakka. Kontrollikuoppiin tehtiin vielä maakairan pistoja noin metrin syvyyteen. Kaivausalueen länsi- ja eteläprofiilit piirrettiin. Lopuksi kuoppa täytettiin ja maisemoitiin pintaturvepaloilla. Suoalueelta ei tullut löytöjä.

4.2.2. Alue 2 laajennus

Alue 2 laajennus dokumentoitiin samoin kuin edellisvuonna. Kaivettava ala paalutettiin metallisilla tiukuilla metrin välein. Tämän jälkeen alue vaaittiin metrin välein turpeen päältä, sen jälkeen lapioin poistetun pintaturpeen alta (taso 0). Tämän jälkeen alue kaivettiin noin viiden senttimetrin paksuisina kerroksina. Kaikki tasot piirrettiin, valokuvattiin ja vaaittiin. Laajennusosa kaivettiin lähes kokonaan tasoon kuusi saakka, jonka jälkeen ruutu 156/304 kaivettiin vielä yksi viiden sentin kerros alas. Silmäkooltaan 4 mm seulaa saivat kaivajat käyttää kontrollinomaisesti niin halutessaan. Löydöt otettiin talteen mittamalla ne paikalleen mitoilla. Edellisvuodesta poiketen z-koordinaattina toimi pelkkä kerrosnumero, sillä käytettävissä ei ollut takymetriä.

Kaivajat saivat itse harjoitella koekuoppien dokumentointia muistiinpanoin. Muistiinpanojen lisäksi koekuopan seitsemän turvekerroksen alta löytynyt rantakivikko piirrettiin, kuvattiin ja vaaittiin. Tämän koekuopan pintaturpeesta tuli koekuoppien ainoa löytö, pieni kvartsi-iskos. Se sai koordinaateikseen koekuopan lounaiskulman koordinaatit. Lopuksi koekuopat täytettiin ja maisemoitiin.

5. KAIVAUSHAVAINNOT

5.1. Suoalue

Diat 53527-53548, mustavalkonegatiivit 132015-132027, 132029-132032, 132035/132037, 132040-132044, 132054, kartat s. 17-20

Kaivausalueeksi määriteltiin C-kirjaimen muotoinen suorakaiteen muotoinen alue vuoden 2003 koekuoppa 3:n ympärille siten, että koekuoppa jäi kaivausalueen itäpäähän keskelle. Tällöin kuopan itäprofiilista saatu ja ajoitettu puu tuli jäämään mahdollisimman keskelle kaivausaluetta. Vuonna 2003 tehty koekuoppa oli kooltaan 2 x 1 m (lounaiskulman koordinaatit $x= 189.00$, $y= 243.80$). Kaivausalue avattiin koekuopan koordinaatteja jatkaen. Alueen koordinaateiksi tuli $x= 188.00-190.00$, $y= 240.80-245.00$.

Kaivaustekniikkana päätettiin käyttää eräänlaista luonnollisten kerrosten kaivausta, koska vuoden 2003 koekuopan perusteella tiedettiin suoalueen maalajikerrosten järjestys ja paksuus. Tavoitteena oli ennen kaikkea saavuttaa ja dokumentoida puutaso, josta ajoitettu ja analysoitu puu oli peräisin.

Kaivausalueen pintaturve ja -karikerros kuorittiin lapioin ja otettiin paloina talteen kaivausalueen ennallistamista varten. Pintaturpeen alta alkoi ruskea suoturve. Kaivamista jatkettiin lapioin aina ruskean suoturpeen pohjaan saakka, eli noin 40 cm syvyyteen. Tämän kerroksen jälkeen näkyvillä oli mustan, kostean ja hiilipitoisen suoturpeen pinta. Tämä pinta vaaittiin ensimmäisenä tasona.

Kaivamista jatkettiin aina siihen asti, että ensimmäiset puut tulivat näkyviin. Puita oli koko avatun kaivausalueen alueella. Puukerroksen pinta vaaittiin tasona 2 ja siirryttiin putsamaan puita esille lastoin. Analysoitu puu sijaitsi tätä puupinnan tasoa syvemmällä, joten päällimmäisiä puita päätettiin poistaa analysoidun kappaleen paljastamiseksi. Puukerroksessa oli paljon koivuntuolta ja tunnistamattoman puulajin juurakoita, mutta myös litteähköjä havupuuksi tunnistettavia liisteitä. Näissä liisteissä kuin ei muissakaan puissa ollut havaittavissa työstön jälkiä. Puita oli kerroksessa useita päällekkäin, eivätkä ne olleet kaatuneet samaan suuntaan, vaan niitä oli alueella pitkin poikin. Kun puukerroksessa saavutettiin syvyys (noin 70-75 cm pinnasta), jossa analysoitu puu näkyi, päätettiin kerros piirtää. Alueen kaakkois- ja luoteiskulmissa oli puutaso jo ehditty poistaa, joten kartassa ei näillä kohdin puita ole piirretty. Tässä vaiheessa oli ilmeistä, että puutaso oli osa luonnollista muinaisrantaan. Paikalla vierailut arkeologi Juha Ruohonen kertoi, että kyseisenlaiset puutasot ovat normaali ilmiö suokohteilla ja johtuvat paikalla sijainneen muinaisjärven vedenpinnan rajuista nousuista ja laskuista.

Dokumentoinnin jälkeen loput puutasosta poistettiin ja kaivaminen päätettiin lopettaa sen alle, koska mitään esihistoriallisen ihmisen toimintaan liittyvää ei kaivausalueella oltu havaittu. Kaivausalueen kulmiin kaivettiin noin 50 x 50 cm kokoiset kontrollikuopat aina harmaaseen saveen saakka. Puutason alla oli kuopissa noin 20 cm paksuinen mustan suoturpeen kerros, jonka alla oli ruskeanharmaan hiekan kerros. Tämä kerros oli paksuimmillaan alueen itäpäässä (noin 6 cm) kaveten alueen kaakkoiskulmaan. Profiilikartan alimmista hiekka- ja turvekerroksista on nähtävissä, että paikalla on ollut länteen päin viettävä rinne, joka on tasoittunut loivemmaksi turpeen muodostuessa päälle. Maakairan pistoissa kaivausalueen kulmien kontrollikuoppiin näkyi savikerroksen alla joitakin ohuita turve- ja hiekkatasoja sekä jopa kuorellista puuta eteläprofiilin kaakkoiskulmassa, noin 1,34 m syvyydessä. Nämä tasot liittyivät edelleen paikalla sijainneen muinaisrannan eri aikatasoihin. Lopuksi kaivausalue täytettiin ja maisemointiin.

5.2. Vuoden 2003 alueen 2 laajennus

Diat 53549-53560, mustavalkonegatiivit 132026, 132028, 132033, 132045, 132047, 132050-132053, 132055-132056, kartat s. 21-28

Suoalueen kaivaustutkimusten lisäksi päätettiin avata vuoden 2003 kaivausalueen numero 2 kaakkoiskulmaan laajennusosa. Vuonna 2003 saatujen löytöjen ja havaittujen likamaa-alueiden perusteella asuinpaikan arveltiin jatkuvan itään päin. Kaivaus päätettiin toteuttaa mahdollisimman samoilla menetelmillä kuin edellisvuonna, että tulokset olisivat keskenään mahdollisimman vertailukelpoiset.

Paalutetun kaivausalueen kokonaispinta-ala oli 4 m² ja sen koordinaateiksi tuli 155-157/303-305.5. Merkatun alueen koossa haluttiin olla maltillisia, että alue ehdittäisiin kaivaa varmasti pohjaan annetun ajan puitteissa. Laajennusosan pinta vaaittiin ja erittäin ohut turve- ja kärkekerros poistettiin lapioin ja lastoin. Paikoin turvekerrosta ei ollut lainkaan. Esille tullut taso 0 vaaittiin. Kaivamista jatkettiin lastoin noin 5 cm kerroksissa. Tasossa 1 oli näkyvissä vielä jälkiä huuhtoutumiskerroksesta, muutoin maaperä oli vaaleaa hiekkaa. Löydöt keskittyivät lähinnä avatun alueen eteläosiin ja olivat kaikki kvartsi-iskoksia. Tasossa 2 näkyi myös vielä paikka paikoin huuhtoutunutta hiekkaa. Alueen etelälaidassa, ruudun 155/303 kaakkoiskulmassa dokumentoitiin läikkää savensekaista hiekkaa. Muutoin taso 2 oli vaaleaa hiekkaa, jonka seassa oli miehennyrykkiä hieman suurempia pyöristyneitä kiviä. Löytöinä saatiin kerroksesta edelleen kvartsi-iskoksia koko kaivetun alueen läpi.

Savensekaisen hiekan läikkä kasvoi kerroksessa 3 kattamaan koko laajennusalueen lounaisnurkan. Kyseessä on todennäköisesti jonkinlainen rantaan liittyvä ilmiö. Muutoin tason 3 maalaji oli vaaleanruskeaa likamaata. Likamaa ei kuitenkaan ollut niin selvä, kuin edellisvuoden kaivausalueella oli ollut. Puolikkaan

likamaata. Likamaa ei kuitenkaan ollut niin selvä, kuin edellisvuoden kaivausalueella oli ollut. Puolikkaan ruudun 156/305 alueella oli karkeamman hiekan alue, joka näkyi vielä seuraavassa tasossakin. Löydöt keskittyivät tässä kerroksessa kaivetun alueen keskivaiheille. Tästä kerroksesta on myös peräisin kaivaus-tutkimusten ainoa varma esine, kvartsikaavin (KM34685:16).

Laajennusosan savensekaisen hiekan alue laajeni tasossa 4 koko kaivetun alueen lounaiskulman sekä eteläosan. Maannos oli myös vähäkivinen eikä siitä ollut tullut löytöjä, joten laajennusosan lounaiskulma voitiin jättää tasoon 4. Muutoin tasossa jatkui jo edellisessä tasossa ilmennyt vaaleanruskea likamaa. Kerros ja taso 5 noudattelivat edellistä samoin maannoksin. Löytönä kerroksesta saatiin vain yksi kvartsi-iskos. Kuudes kerros kaivettiin vain ruudun 156/304 alueelta, koska maannos ei vielä vaikuttanut ruudussa puhtaalta. Maannoksessa näkyi tasossa 6 ruudun pohjoisosassa alue punertavaa hiekkaa. Löytönä kerroksesta kuusi saatiin kvartsiydin. Tasoon 7 mennessä myös ruutu 156/304 oli puhdasta hiekkaa.

Löytöjen levinnän ja runsauden sekä maannoksen perusteella on syytä olettaa, että asuinpaikka jatkuu länteen päin. Savensekaisen hiekan alue laajennusosan lounaiskulmassa viittaisi todennäköisesti jonkinlaiseen häiriöön tutkimusalueen eteläpuolella. Kyseessä voi myös olla muinaisrantaan liittyvä ilmiö.

5.3. Koekuopat

Dia 53562, mustavalkonegatiivi 132046, 132049, kartta s. 29

Koekuoppia kaivettiin kolme kappaletta ja ne numeroitiin jatkaen vuoden 2003 numerointia (jolloin kaivettiin koekuopat 1-4). Koekuopat 5 ja 6 kaivettiin asuinpaikkojen 3 B ja C väliselle alueelle, toinen traktoritielle ja toinen sen länsipuolelle metsään. Koekuoppa 7 kaivettiin puolestaan jo olemassa olevan maakaasuputken työalueelle vuoden 2003 kaivausalueen lounaispuolelle nuoreen koivikkoon.

Koska aikaa koekuoppien kaivamiseen oli runsaasti, saivat kaivajat itse harjoitella koekuoppien dokumentointia. Koekuopan 5 dokumentoi Marko Korhonen, numero 6 Hanna Kelola ja numero 7 Kerkko Nordqvist.

Koekuoppa 5

Kuopan koko oli 1 x 1 m. Sen lounaiskulman koordinaatit olivat $x= 181.00$, $y= 272.00$, $z= 88.36$ m mpy. Koekuoppa kaivettiin lapiolla huuhtoutumiskerroksen loppuun saakka, jonka jälkeen siirryttiin lastan käyttöön. Kun näkyvillä oli selvästi puhdas hiekka kerros, kaivettiin koekuopan koilliskulmaan lapiolla noin 50 x 50 cm kokoinen 'kontrollipisto' aina saveen saakka. Koekuoppa sijaitsi länteen päin kaltevalla pinnalla ja siinä näkyi luontaista rantakivikkoa. Kuopan itäpään profiilissa erotettiin seuraavia kerroksia:

- 1) turve 10-20 cm
- 2) vaalea karkeahko hiekka, jossa seassa nyrkinkokoisia kiviä. Kerroksen pintaosissa luultavasti metsäpalosta peräisin olevaa hiiltä. Kerroksen paksuus noin 20 cm
- 3) punertavanruskea karkeahko hiekka 5-10 cm
- 4) vaaleanharmaa savensekainen hiekka noin 45 cm
- 5) kova harmaa savi

Koekuoppa kaivettiin 97 cm syvyyteen. Koekuoppa oli löydötön.

Koekuoppa 6

Kuopan koko oli 1 x 1 m. Sen lounaiskulman koordinaatit olivat $x= 177.00$, $y= 271.00$, $z= 88.38$ m mpy. Koekuoppa kaivettiin kuten edellinenkin. Kuopan itäpään profiilissa erotettiin seuraavia kerroksia:

- 1) turve noin 35cm
- 2) vaalea karkea hiekka 5-10 cm
- 3) punertavanruskea karkeahko hiekka, jossa seassa erikokoisia (2 x 3- 9 x 16 cm) kiviä 20 cm
- 4) vaaleanharmaa, savensekainen hiekka 12 cm
- 5) kova harmaa savi

Koekuoppa kaivettiin 91 cm syvyyteen. Koekuoppa oli löydötön.

Koekuoppa 7

Koekuopan koko oli 1 x 2 m ja sen lounaiskulman koordinaatit olivat $x= 151.00$, $y= 286.00$, $z= 88.38$ m mpy. Koekuoppa kaivettiin laipioilla turvekerroksen loppuun, jolloin esille tullut savessa istuva kivikko putsattiin esille lastoin. Kivikko kuvattiin ja piirrettiin. Koekuopassa havaittiin seuraavat kerrokset:

- 1) turve 20-23 cm
- 2) musta hiilen sekainen turve, jossa myös hiiltynyttä puuta 4-8 cm
- 3) rantakivikerros kuopan pohjoispäässä (kivet pyöristyneitä, halk. noin 10-25 cm), kivien välissä runsaasti hiiltynyttä puuta. Kerros noin 25 cm
- 4) harmaansinertävä, tiivis pikkukivien sekainen savi

Koekuopasta löytyi yksi pieni kvartsi-iskos (KM34685:37) pintaturpeesta, noin 5 cm syvyydestä.

6. LÖYDÖT

Kaikki löydöt tulivat vaaleanruskeasta hiekasta. Löydöistä kaikki kahta palaa lukuun ottamatta on kvartsia. Suurin osa kvartseista on iskoksia. Esineitä on yksi: kerroksesta III tunnistettiin kaavin (KM34685:16). Toiseksi viimeisestä, eli kuudennesta kerroksesta saatiin talteen kvartsiydin (KM34685:36), jonka toista melko terävää kärkeä on myös muotoiltu. Kappaleen käyttötarkoitus voi siis olla myös jonkinlainen naskali tai pora. Kappale on kuitenkin luetteloitu kvartsiyttimeksi. Kvartsimateriaalin kävi läpi ja luetteloi alustavasti apulaistutkija FM Tapani Rostedt. Kvartsi-iskosten kokonaismäärä on 36 kpl ja paino yhteensä 46,3 g.

Kerroksesta viisi tuli yksi pieni kivilaji-iskoksen kappale (KM34685:33) ja samasta kerroksesta yksi palaan luun kappale (KM34685:34). Kivilaji-iskoksesta ei sen pienen koon vuoksi voida todennäköisesti sanoa, mistä esineestä se on peräisin. Myös luu on kooltaan niin pieni ja pyöristynyt fragmentti, että sen tunnistaminen ei liene mahdollista. Löytöjen luonne noudattelee vuoden 2003 kaivaustutkimuksissa saatua löytöateriaalia. Löytöjen levintä ja runsaus viittaisi todennäköisesti asuinpaikan jatkuvan vielä länteenpäin.

7. YHTEENVETO

Riihimäen Silmäkenevan suoaluetta ja Silmäkenevan saari 3B:n kivikautista asuinpaikkaa tutkittiin arkeologisin koekaivauksin viikon ajan 13.-17.9.2004. Kaivauksia tehtiin paikalla, koska edellisvuoden kaivaustutkimuksissa löydettiin suohon tehdystä koekuopasta puuta, joka ajoitettiin pronssikautiseksi ja jossa epäiltiin olevan ihmisen työstön jälkiä. Koekaivausten tehtävä oli selvittää oliko suossa ihmisen työstämää puuta. Koekaivauksessa todettiin vuonna 2003 löydetyn ja analysoidun puun kuuluvan luontaiseen nykyisen suoturpeen alla sijaitsevaan muinaisrantakerrokseen. Jatkotutkimuksille ei näin ollen katsota olevan tarvetta.

Aikataulun niin salliessa avattiin vuoden 2003 kaivausalueen kaakkoiskulmaan 4 m laajennusosa. Alue sijoitettiin edellisvuonna kaivamatta jääneelle alueelle, jossa vuoden 2003 tulosten (maannos ja löydöt) mukaan asuinpaikka jatkui. Laajennusosan löydöt ja maannos noudattelivat edellisvuoden tuloksia. Suurin osa löydöistä oli kvartsi-iskoksia. Muina löytöinä saatiin talteen kvartsi-iskos, -

ydin, yksi palanen luun kappale ja pieni kivilaji-iskos. Löytöjen ja maannoksen perusteella on todennäköistä, että asuinpaikka jatkuu todennäköisesti länteen päin. Suurin osa (noin 80 %) asuinpaikasta on kuitenkin tutkittu, joten alue voitane vapauttaa maakäyttöhankkeisiin.

Suovaluen ja saari 3 B:n kaivaustutkimus

Anu Kehusmaa 2004

MUSTAVALKONEGATIIVIT

KM	Aihe	Pva	Kuvaaja
132015	Kaivausalue paalutettuna. Koillisesta.	13.9.	T. Rostedt
132016	Työkuva. Pintaturvetta poistetaan. Kaakosta	13.9.	A. Kehusmaa
132017	Työkuva. Tasoa 1 vaaitaan. Koillisesta.	13.9.	A. Kehusmaa
132018	Musta hiilipitoinen kerros. Koillisesta.	13.9.	A. Kehusmaa
132019	Työkuva. Kerkko Nordqvist ja suosta noussut kanto	14.9.	A. Kehusmaa
132020	Tauolla. Luoteesta	14.9.	T. Rostedt
132021	Puukerroksen pinta. Kaivausalueen länsipää. Pohjoisesta.	14.9.	A. Kehusmaa
132022	Puukerroksen pinta. Kaivausalueen itäpää. Lännestä.	14.9.	A. Kehusmaa
132023	Työkuva. Riina mäki kaivaa esiin puukerrosta. Pohjoisesta.	14.9.	A. Kehusmaa
132024	Puukerros. Ruudut 190/244-246. Kerkko Nordqvist kaivaa. Idästä.	14.9.	A. Kehusmaa
132025	Puukerros. Ruudut 190/244-246. Maatuneita koivuja puukeroksessa. Idästä.	14.9.	A. Kehusmaa
132026	Vuoden 2003 kaivausalueen alue 2 laajennusosa ennen turpeen poistoa. Pohjoisesta.	14.9.	A. Kehusmaa
132027	Puukerros näkyvissä alueen länsipäässä. Kaakosta.	14.9.	A. Kehusmaa
132028	Alue 2 laajennus. 0. taso. Pohjoisesta	14.9.	A. Kehusmaa
132029	Työkuva. Puita kaivetaan esille. Koillisesta.	14.9.	A. Kehusmaa
132030	Puutaso esille kaivettuna, alueen itäpää. Idästä.	15.9.	A. Kehusmaa
132031	Puutaso esille kaivettuna, alueen länsipää. Lännestä.	15.9.	A. Kehusmaa
132032	Työkuva. Riina Mäki piirtää.	15.9.	A. Kehusmaa
132033	Alue 2 laajennus. 1. taso. Pohjoisesta	14.9.	A. Kehusmaa
132034	Työkuva. Vuonna 2003 analysoitua puuta kaivetaan esille. Idästä.	14.9.	A. Kehusmaa
132035	Analysoitu puunkappale in situ. Idästä.	15.9.	A. Kehusmaa
132036	Analysoitu puunkappale in situ. Pohjoisesta.	15.9.	A. Kehusmaa
132037	Analysoitu puunkappale nostettuna.	15.9.	A. Kehusmaa
132038	Ryhmäkuva. Edestä vas. taakse Maria Mäkinen, Tapani Rostedt ja Marko Korhonen. Edestä oik. taakse Hanna Kelola, Elisa Kämäräinen, Riina Mäki ja Kerkko Nordqvist.	15.9.	A. Kehusmaa
132039	Ryhmäkuva. Edestä vas. taakse Maria Mäkinen, Tapani Rostedt ja Marko Korhonen. Edestä oik. taakse Hanna Kelola, Elisa Kämäräinen, Riina Mäki ja Kerkko Nordqvist.	15.9.	A. Kehusmaa
132040	Työkuva. Tapani Rostedt piirtää S-profiilia, taustalla Marko Korhonen. Idästä.	15.9.	A. Kehusmaa
132041	Suokaivausalueen itäprofiili. Lännestä.	15.9.	A. Kehusmaa
132042	Suokaivausalueen eteläprofiili. Pohjoisesta.	15.9.	A. Kehusmaa
132043	Suokaivausalueen eteläprofiili. Pohjoisesta.	15.9.	A. Kehusmaa
132044	Suokaivausalueen länsiprofiili. Idästä.	15.9.	A. Kehusmaa
132045	Alue 2 laajennus. 2. taso. Pohjoisesta	14.9.	A. Kehusmaa
132046	Koekuoppa 7, rantakivikkoa näkyvissä. Etelästä.	15.9.	A. Kehusmaa
132047	Alue 2 laajennus. 3. taso. Pohjoisesta	15.9.	A. Kehusmaa
132048	Työkuva. Vaaitusta. Kuvassa apulaistutkijat Tapani Rostedt ja Riina Mäki. Luoteesta	16.9.	A. Kehusmaa
132049	Työkuva. Koekuoppia kaivetaan, Hanna Kelola kaivaa. Etelästä.	16.9.	A. Kehusmaa
132050	YLEn Kanta-Hämeen radion toimittaja jutunteossa kaivausalueen reunalla.	16.9.	A. Kehusmaa
132051	Alue 2 laajennus. 4. taso. Pohjoisesta	16.9.	A. Kehusmaa
132052	Työkuva. Työntekoa sadekatoksen alla.	16.9.	T. Rostedt
132053	Alue 2 laajennus. 5. taso. Pohjoisesta.	17.9.	A. Kehusmaa
132054	Suoalue ennallistettuna. Kaakosta.	17.9.	A. Kehusmaa
132055	Alue 2 laajennus. 6. taso. Idästä.	17.9.	A. Kehusmaa
132056	Alue 2 laajennus. 7. taso. Lounaasta.	17.9.	A. Kehusmaa

RIIHIMÄKI SILMÄKENEVA

Suoalueen ja saari 3 B:n kaivaustutkimus

13

Anu Kehusmaa 2004

DIAPOSITIIVIT

KM	Aihe	Pva	Kuvaaja
53527	Kaivausalue paalutettuna. Koillisesta.	13.9.	T. Rostedt
53528	Työkuva. Tasoa 1 vaaitaan. Koillisesta.	13.9.	A. Kehusmaa
53529	Mustan hiilipitoisen kerroksen pinta. Koillisesta.	13.9.	A. Kehusmaa
53530	Mustan hiilipitoisen kerroksen pinta. Koillisesta.	13.9.	A. Kehusmaa
53531	Työkuva. Kerkko Nordqvist ja suosta noussut kanto	14.9.	A. Kehusmaa
53532	Tauolla. Luoteesta	14.9.	T. Rostedt
53533	Puukerros suoturpeen alla. Kaivausalueen länsipää. Lännestä.	14.9.	A. Kehusmaa
53534	Puukerros suoturpeen alla. Kaivausalueen itäpää. Luoteesta.	14.9.	A. Kehusmaa
53535	Työkuva. Riina mäki kaivaa esiin puukerrosta. Pohjoisesta.	14.9.	A. Kehusmaa
53536	Puukerros. Ruudut 190/244-246. Kerkko Nordqvist kaivaa. Idästä.	14.9.	A. Kehusmaa
53537	Puukerros. Ruudut 190/244-246. Maatuneita koivuja puukeroksessa. Idästä.	14.9.	A. Kehusmaa
53538	Työkuva. Puita kaivetaan esille. Koillisesta.	14.9.	A. Kehusmaa
53539	Työkuva. Puita kaivetaan esille. Idästä.	14.9.	A. Kehusmaa
53540	Työkuva. Vuonna 2003 analysoitua puuta kaivetaan esille. Lännestä.	15.9.	T. Rostedt
53541	Työkuva. Vuonna 2003 analysoitua puuta kaivetaan esille. Lännestä.	15.9.	A. Kehusmaa
53542	Analysoitu puunkappale in situ. Pohjoisesta.	15.9.	A. Kehusmaa
53543	Analysoitu puunkappale nostettuna.	15.9.	A. Kehusmaa
53544	Puutaso esille kaivettuna, alueen itäpää. Idästä.	15.9.	A. Kehusmaa
53545	Puutaso esille kaivettuna, alueen länsipää. Lännestä.	15.9.	A. Kehusmaa
53546	Työkuva. Tapani Rostedt piirtää S-profiilia, taustalla Marko Korhonen. Idästä.	15.9.	A. Kehusmaa
53547	Suokaivausalueen itäprofiili. Lännestä.	15.9.	A. Kehusmaa
53548	Suokaivausalueen eteläprofiili. Pohjoisesta.	15.9.	A. Kehusmaa
53549	Vuoden 2003 kaivausalueen alue 2 laajennusosa ennen turpeenpoistoa. Pohjoisesta.	14.9.	A. Kehusmaa
53550	Alue 2 laajennus. 0. taso. Pohjoisesta	14.9.	A. Kehusmaa
53551	Alue 2 laajennus. 1. taso. Pohjoisesta	15.9.	A. Kehusmaa
53552	Alue 2 laajennus. 2. taso. Pohjoisesta	14.9.	A. Kehusmaa
53553	Alue 2 laajennus. 3. taso. Pohjoisesta	15.9.	A. Kehusmaa
53554	Alue 2 laajennus. 4. taso. Pohjoisesta	16.9.	A. Kehusmaa
53555	Alue 2 laajennus. 5. taso. Pohjoisesta	17.9.	A. Kehusmaa
53556	Alue 2 laajennus. 6. taso. Idästä	17.9.	A. Kehusmaa
53557	Työkuva. Riina Mäki piirtää.	15.9.	A. Kehusmaa
53558	Työkuva. Työntekoa sadekatoksen alla.	16.9.	T. Rostedt
53559	Työkuva. Tasoa vaaitaan. Kuvassa Riina Mäki, Tapani Rostedt, Maria Mäkinen ja Elisa Kämäräinen	16.9.	A. Kehusmaa
53560	YLEn Kanta-Hämeen radion toimittaja jutunteossa kaivausalueen reunalla	16.9.	A. Kehusmaa
53561	Suoalue ennallistettuna. Kaakosta	17.9.	A. Kehusmaa
53562	Koekuoppa 7, rantakivikko näkyvässä. Etelästä.	15.9.	A. Kehusmaa
53563	Ryhmäkuva. Edestä vas. taakse Maria Mäkinen, Tapani Rostedt ja Marko Korhonen. Edestä oik. taakse Hanna Kelola, Elisa Kämäräinen, Riina Mäki ja Kerkko Nordqvist.	15.9.	A. Kehusmaa
53564	Ryhmäkuva. Edestä vas. taakse Maria Mäkinen, Tapani Rostedt ja Marko Korhonen. Edestä oik. taakse Hanna Kelola, Elisa Kämäräinen, Riina Mäki ja Kerkko Nordqvist.	15.9.	A. Kehusmaa

RIIHIMÄKI SILMÄKENEVA
Suolaupeen ja saari 3 B:n kaivaustutkimus

14

Anu Kehusmaa 2004

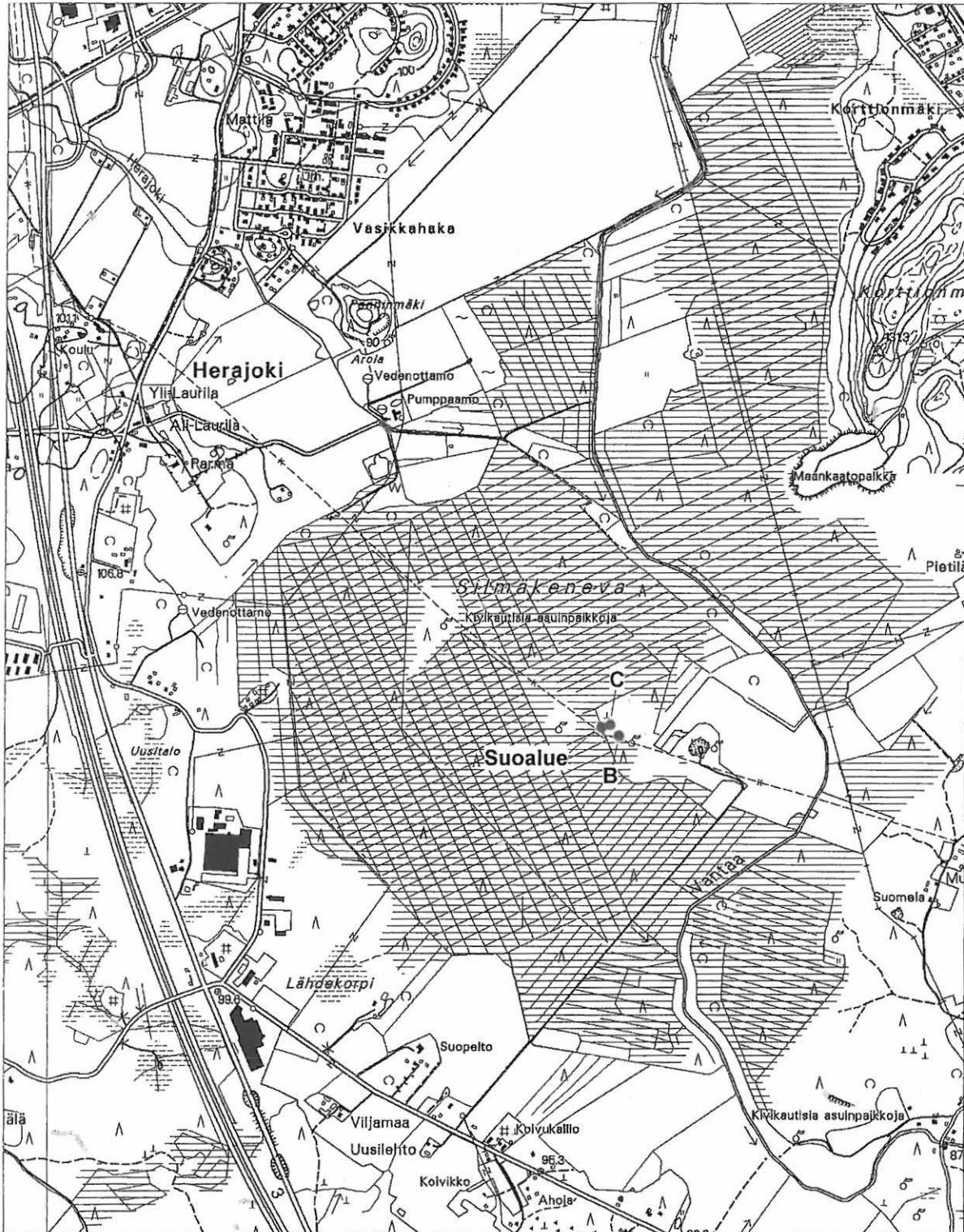
KARTTALUETTELO

Kartta	Aihe	Alue	mk	koko	s.
Peruskarttaote	Silmäkenevan saari 3B, pk. 2044 03 RIIHIMÄKI		1:20 000	A4	15
Yleiskartta	Silmäkenevan saari 3B, kaivaukset 2004		1:500	A3	16
Vaaituskartta	pintavaaitus	Suokaivausalue	1:50	A4	17
Vaaituskartta	suoturpeen pinta/puukerroksen pinta	Suokaivausalue	1:50	A4	18
Tasokartta	puutaso 70-75 cm maanpinnasta	Suokaivausalue	1:25	A3	19
Profiilikartta	profiilit 188/241-246 ja 188-191/241	Suokaivausalue	1:25	A3	20
Vaaituskartta	pinta- ja pohjavaaitus	Kaivausalueen 2 laajennos	1:50	A4	21
Tasokartta	taso 1	Kaivausalueen 2 laajennos	1:50	A4	22
Tasokartta	taso 2	Kaivausalueen 2 laajennos	1:50	A4	23
Tasokartta	taso 3	Kaivausalueen 2 laajennos	1:50	A4	24
Tasokartta	taso 4	Kaivausalueen 2 laajennos	1:50	A4	25
Tasokartta	taso 5	Kaivausalueen 2 laajennos	1:50	A4	26
Tasokartta	taso 6	Kaivausalueen 2 laajennos	1:50	A4	27
Tasokartta	taso 7	Kaivausalueen 2 laajennos	1:50	A4	28
Tasokartta	kivikerros 25-30 cm maanpinnasta	koekuoppa 151-152/286	1:50	A4	29
Levintäkartta	kaikki löydöt (kpl)	alueen 2 laajennus	1:50	A4	30
Levintäkartta	kaikki löydöt (kpl), krs1	alueen 2 laajennus	1:50	A4	31
Levintäkartta	kaikki löydöt (kpl), krs2	alueen 2 laajennus	1:50	A4	32
Levintäkartta	kaikki löydöt (kpl), krs3	alueen 2 laajennus	1:50	A4	33
Levintäkartta	kaikki löydöt (kpl), krs4	alueen 2 laajennus	1:50	A4	34
Levintäkartta	kaikki löydöt (kpl), krs5	alueen 2 laajennus	1:50	A4	35
Levintäkartta	kaikki löydöt (kpl), krs6	alueen 2 laajennus	1:50	A4	36

RIIHIMÄKI SILMÄKENEVA
Suoalueen ja saari 3B:n kaivaustutkimus
Anu Kehusmaa 2004

15

Peruskarttaote 2044 03 RIIHIMÄKI
Pohjakartta digitaalisesta kartta-aineistosta
MK 1:20000

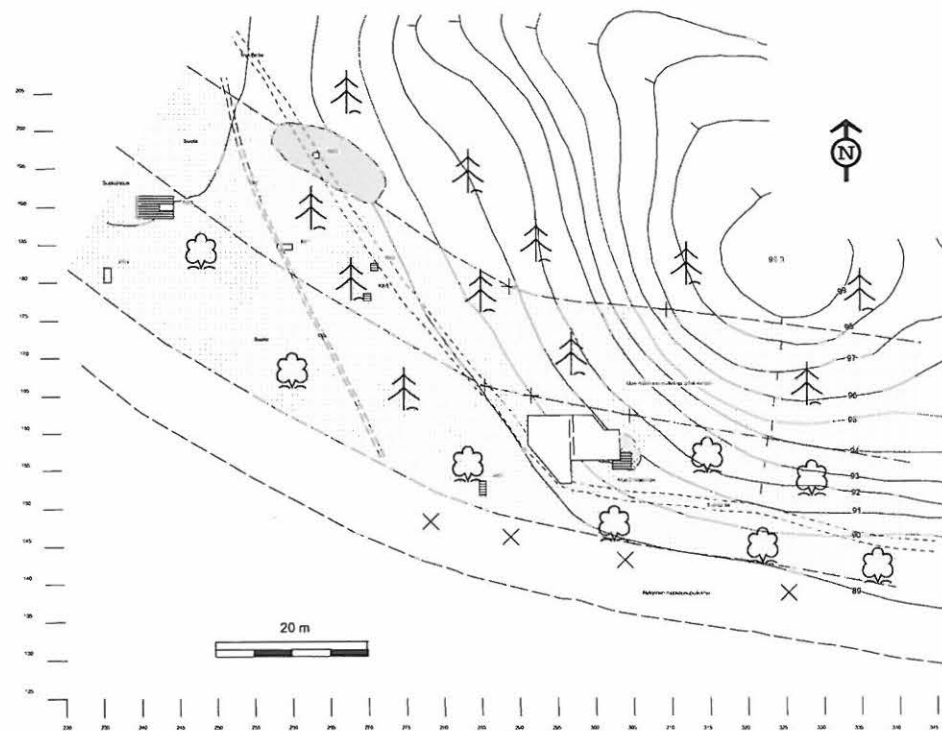
RIIHIMÄKI SILMÄKENEVAN SAARI 3B

Anu Kehusmaa 2004

Yleiskartta 1:1000 (pienennetty alkuperäisestä)

Piirt. Anu Kehusmaa ja Riina Mäki, digit. A. Kehusmaa ja T. Rostedt

- Kaivausalue 2003
- Kaivausalue 2004
- Asuinpaikka Riihimäki Silmäkenevan saari 3 B arvioitu laajuus
- Tutkimatta jäänyt alue, jossa todennäköisesti ehjää asuinpaikkaa jäljellä
- Uusi maakaasuputkilinja työalueineen
- Koekuoppa
- Korkeuskäyrä
- Vanhan maakaasuputken merkkipaalut
- Uuden putkilinjan merkkipaalut

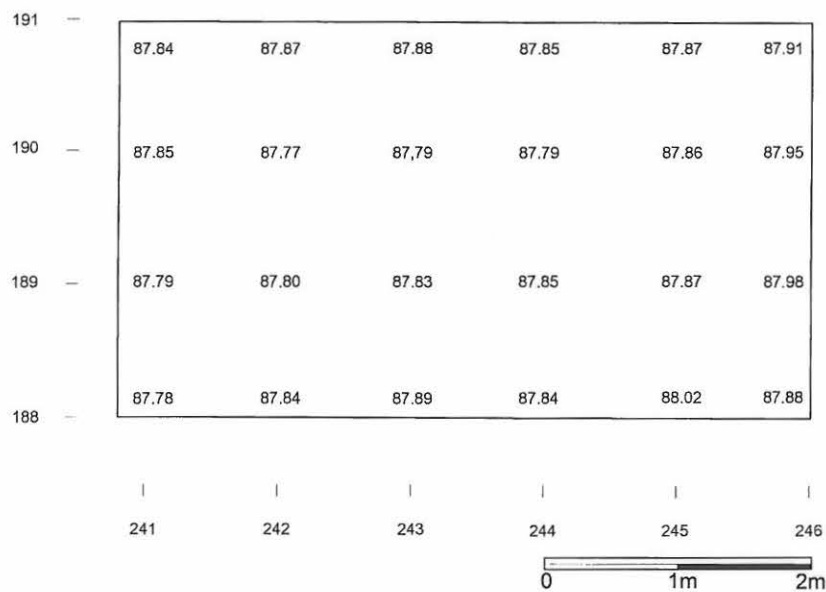

RIIHIMÄKI SILMÄKENEVAN SAARI 3B
Anu Kehusmaa 2004

Tasokartta 1:50
 Suokaivausalueen pintakartta
 Piirt. ja digit. T. Rostedt

90.32

Korkeudet m. mpy

RIIHIMÄKI SILMÄKENEVAN SAARI 3B
Anu Kehusmaa 2004

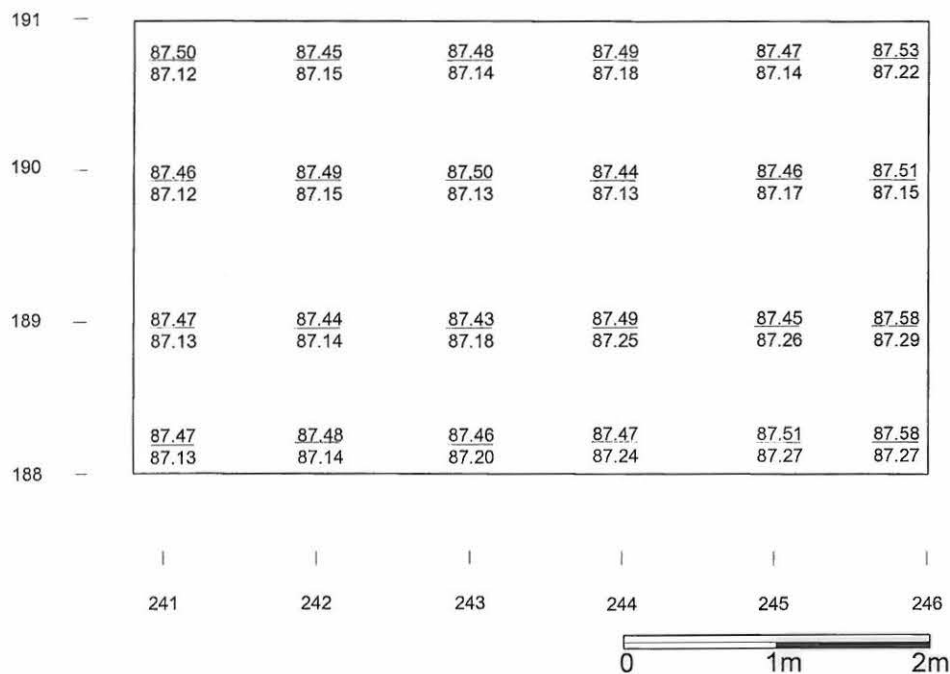
Tasokartta 1:50

Suokaivausalue mustan kostean suoturpeen pinta ja
vaaleamman mustan suoturpeen (puukerroksen) pinta

Piirt. ja digit. T. Rostedt

87.46 Korkeudet m. mpy

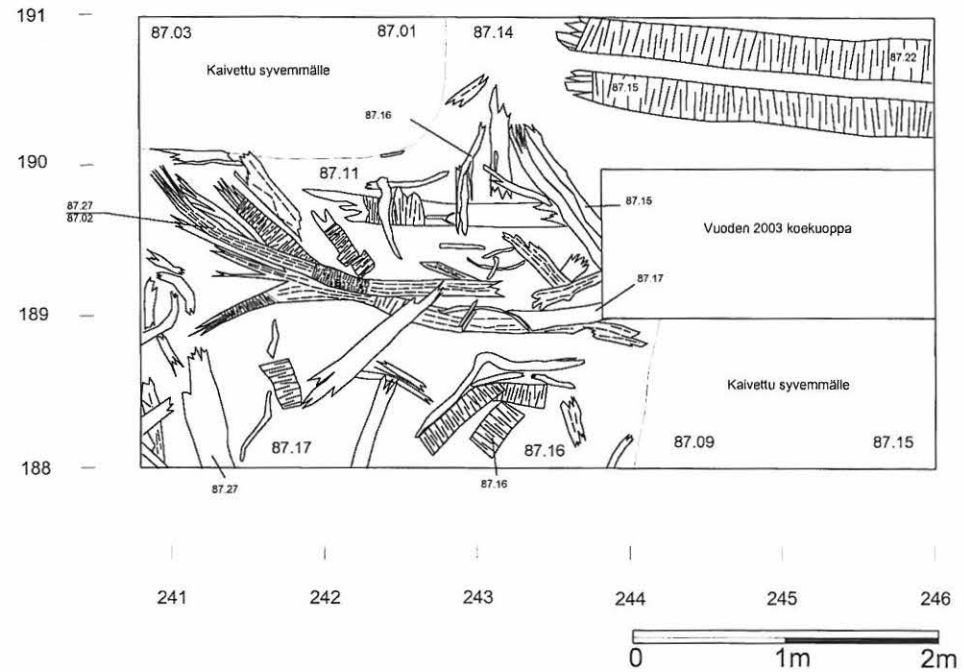
87.46 — Mustan kostean suoturpeen pinta
87.17 — Vaaleamman mustan suoturpeen (puukerroksen) pinta

RIIHIMÄKI SILMÄKENEVAN SAARI 3B
Anu Kehusmaa 2004

Tasokartta 1:50 (piennös alkuperäisestä)
Suokaivausalue, puutaso 70-75 cm maanpinnasta
Piirt. ja digit. T. Rostedt

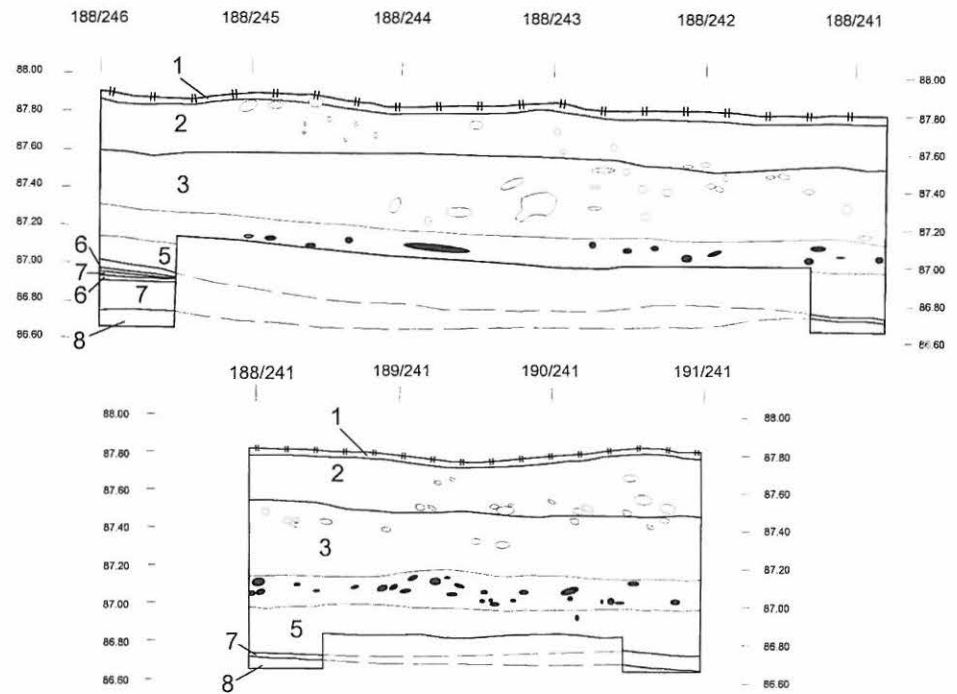
- Puuta
- Tuohta
- 87.14 Korkeus m. mpy

RIIHIMÄKI SILMÄKENEVAN SAARI 3B
Anu Kehusmaa 2004

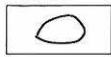
Profiilikartta 1:50 (pienennös alkuperäisestä)
 Suokaivausalue, profiilit 188/241-246 ja 188-191/241
 Piirt. ja digit. T. Rostedt

1	Sammal, karike
2	Ruskea suoturve
3	Musta, kostea, hiilipitoinen suoturve
	Vaaleampi, musta suoturve (puukerros)
5	Musta suoturve
6	Vaaleanruskea hieno hiekka
7	Ruskeanharmaa tiivis hiekka
8	Savi
	Kairamittauksilla arvioitu hiekkakerros
	Juuri
	Puuta
87.00	Korkeudet m. mpy

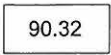

RIIHIMÄKI SILMÄKENEVAN SAARI 3B
Anu Kehusmaa 2004

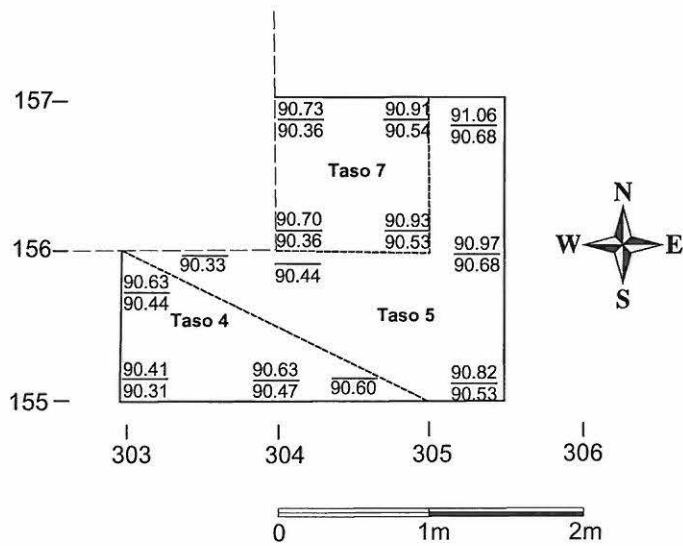
Tasokartta 1:50
 Kaivausalueen 2 laajennos, pinta/pohjakartta
 Piirt. Riina Mäki ja T. Rostedt, digit. T. Rostedt

Kivi

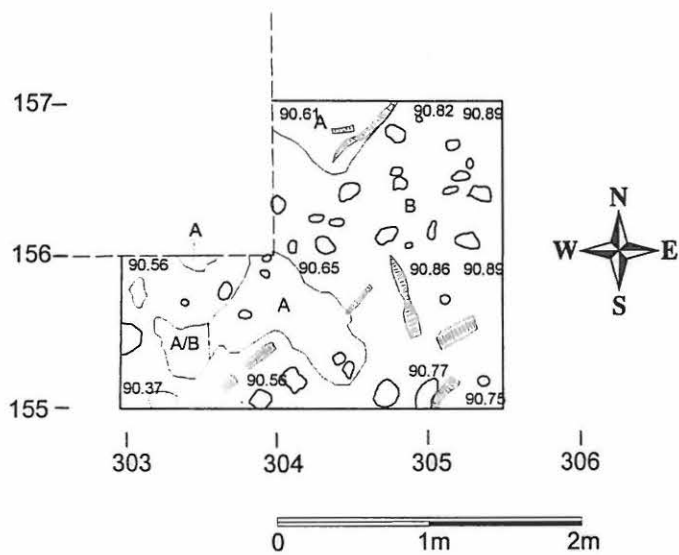
Korkeudet m. mpy

RIIHIMÄKI SILMÄKENEVAN SAARI 3B
Anu Kehusmaa 2004

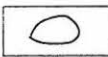

Tasokartta 1:50
 Kaivausalueen 2 laajennos, taso 1
 Piirt. Riina Mäki, digit. T. Rostedt

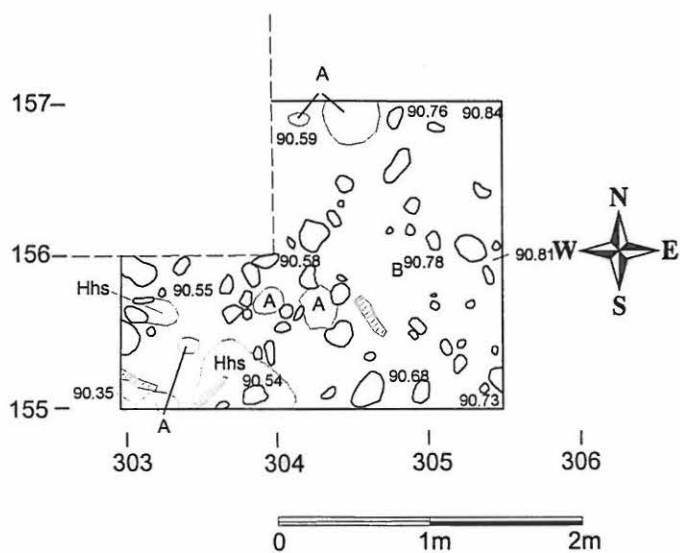
A	Huuhtoutunut hiekka
B	Rikastunut hiekka
	Kivi
	Juuri
90.66	Korkeudet m. mpy

RIIHIMÄKI SILMÄKENEVAN SAARI 3B
Anu Kehusmaa 2004

Tasokartta 1:50
 Kaivausalueen 2 laajennos, taso 2
 Piirt. Riina Mäki, digit. T. Rostedt

A	Huuhoutunut hiekka
B	Rikastunut hiekka
Hhs	Harmaa hiesu
	Kivi
	Juuri
90.58	Korkeudet m. mpy

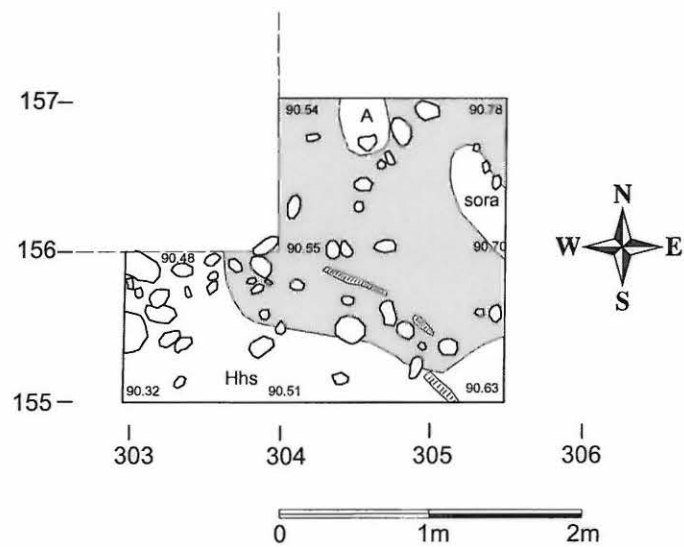
RIIHIMÄKI SILMÄKENEVAN SAARI 3B
Anu Kehusmaa 2004

Tasokartta 1:50

Kaivausalueen 2 laajennos, taso 3

Piirt. ja digit. T. Rostedt

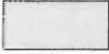
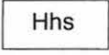
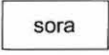

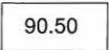
A	Huhtoutunut hiekka		Kivi
	Vaaleanruskea likamaa		Juuri
Hsh	Harmaa hiesu		
sora	Puhdas sora		
90.55	Korkeudet m. mpy		

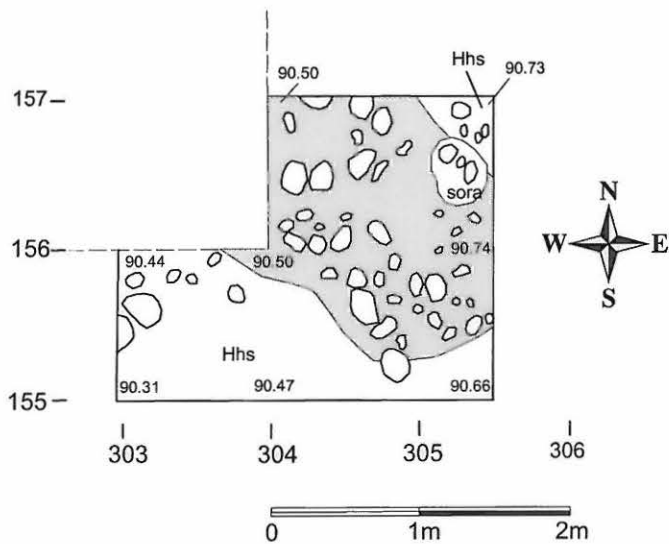

RIIHIMÄKI SILMÄKENEVAN SAARI 3B
Anu Kehusmaa 2004

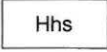
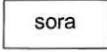

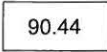
Tasokartta 1:50
 Kaivausalueen 2 laajennos, taso 4
 Piirt. ja digit. T. Rostedt

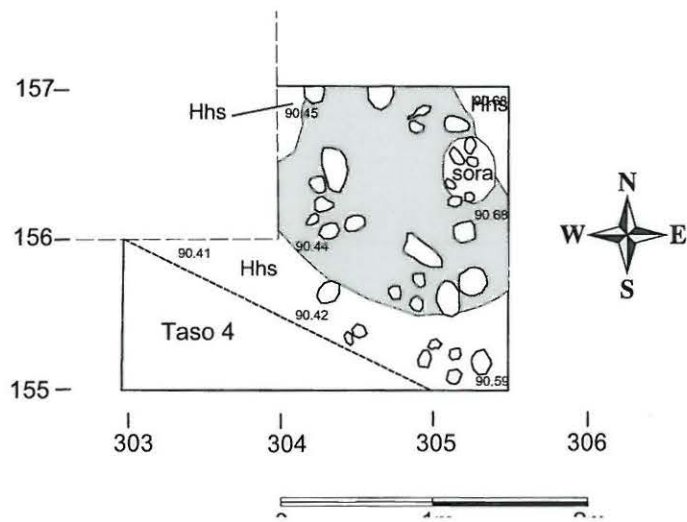
	Vaaleanruskea likamaa
	Harmaa hiesu
	Puhdas sora
	Kivi
	Korkeudet m. mpy

RIIHIMÄKI SILMÄKENEVAN SAARI 3B
Anu Kehusmaa 2004

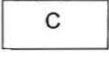
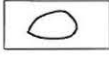
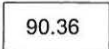
Tasokartta 1:50
 Kaivausalueen 2 laajennos, taso 5
 Piirt. ja digit. T. Rostedt

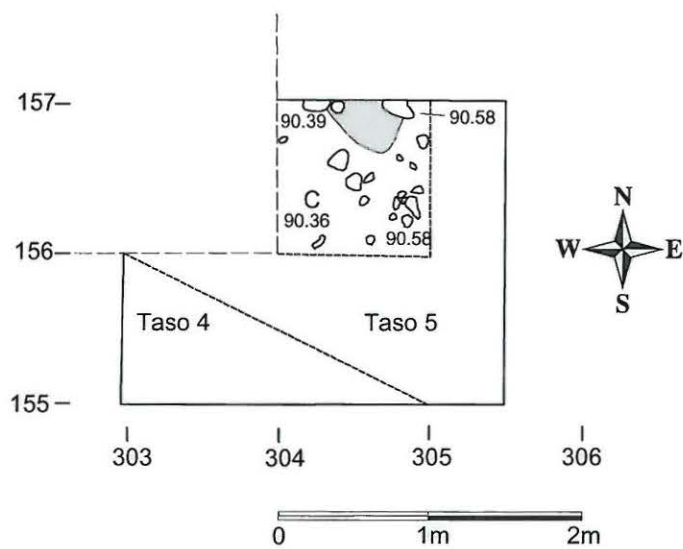
	Vaaleanruskea likamaa
	Harmaa hiesu
	Puhdas sora
	Kivi
	Korkeudet m. mpy

RIIHIMÄKI SILMÄKENEVAN SAARI 3B
Anu Kehusmaa 2004

Tasokartta 1:50
 Kaivausalueen 2 laajennos, taso 6
 Piirt. Riina Mäki, digit. T. Rostedt

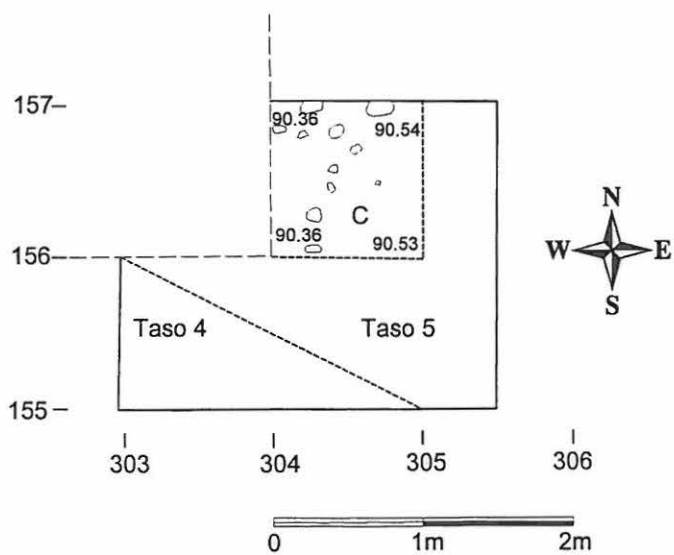
	Vaaleanruskea likamaa
	Puhdas hiekka
	Kivi
	Korkeudet m. mpy

RIIHIMÄKI SILMÄKENEVAN SAARI 3B
Anu Kehusmaa 2004

Tasokartta 1:50
Kaivausalueen 2 laajennos, taso 7
Piirt. Riina Mäki, digit. T. Rostedt

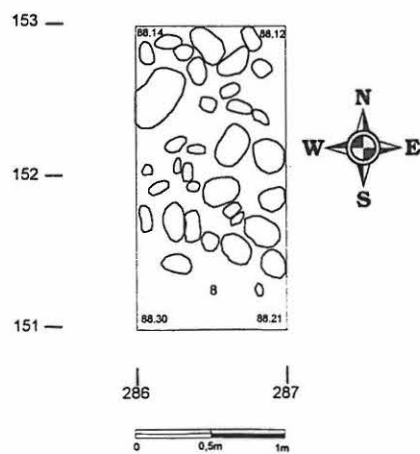
C	Puhdas hiekka
	Kivi
90.32	Korkeudet m. mpy

RIIHIMÄKI SILMÄKENEVAN SAARI 3B
Anu Kehusmaa 2004

Tasokartta 1:50
Koekuoppa 151-152/286, kivikerros 25-30 cm maanpinnasta
Piirt. ja digit. T. Rostedt

8	Huuhtoutunut hiekka
	Kivi
88.21	Korkeudet m. mpy

RIIHIMÄKI SILMÄKENEVAN SAARI 3B
Anu Kehusmaa 2004

Löytöjen levintäkartta 1:50
Alueen 2 laajennus, kaikki löydöt
Piirt. A. Kehusmaa

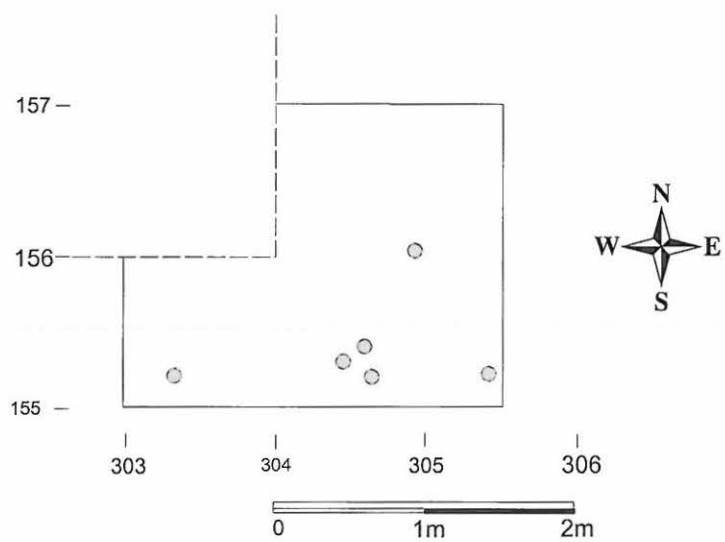
- Kvartsi-iskos
- Kivilaji-iskos
- ▲ Palanut luu

RIIHIMÄKI SILMÄKENEVAN SAARI 3B
Anu Kehusmaa 2004

Löytöjen levintäkartta 1:50
Alueen 2 laajennus, 1 krs
Piirt. A. Kehusmaa

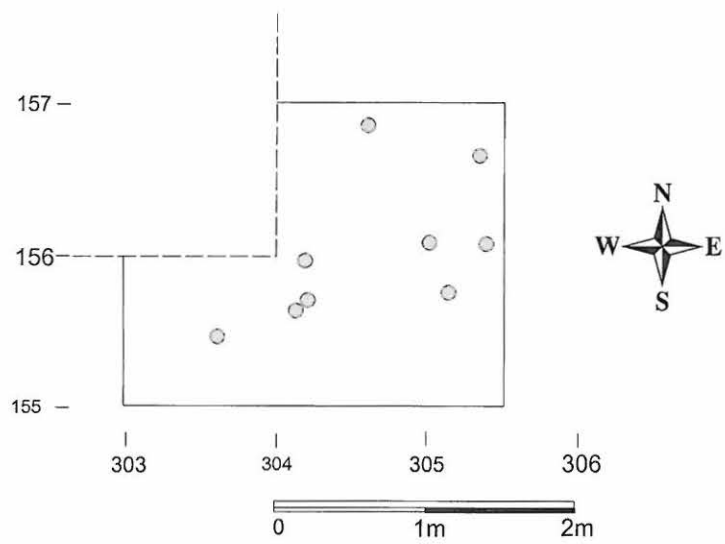
○ Kvartsi-iskos

RIIHIMÄKI SILMÄKENEVAN SAARI 3B
Anu Kehusmaa 2004

Löytöjen levintäkartta 1:50
Alueen 2 laajennus, 2 krs
Piirt. A. Kehusmaa

○ Kvartsi-iskos

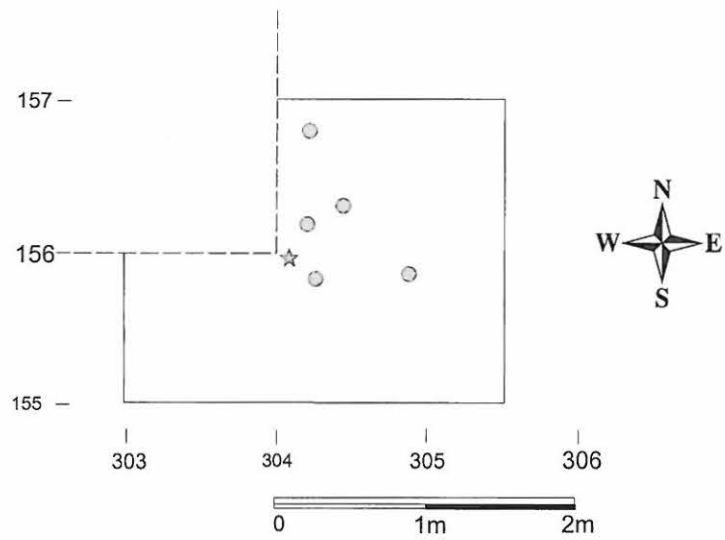

RIIHIMÄKI SILMÄKENEVAN SAARI 3B
Anu Kehusmaa 2004

Löytöjen levintäkartta 1:50
Alueen 2 laajennus, 3 krs
Piirt. A. Kehusmaa

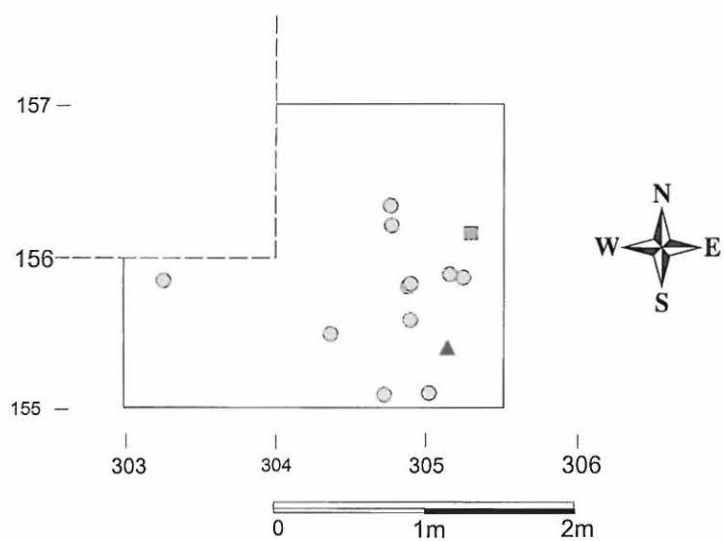
- Kvartsi-iskos
- ☆ Kvartsikaavin

RIIHIMÄKI SILMÄKENEVAN SAARI 3B
Anu Kehusmaa 2004

Löytöjen levintäkartta 1:50
Alueen 2 laajennus, 4 krs
Piirt. A. Kehusmaa

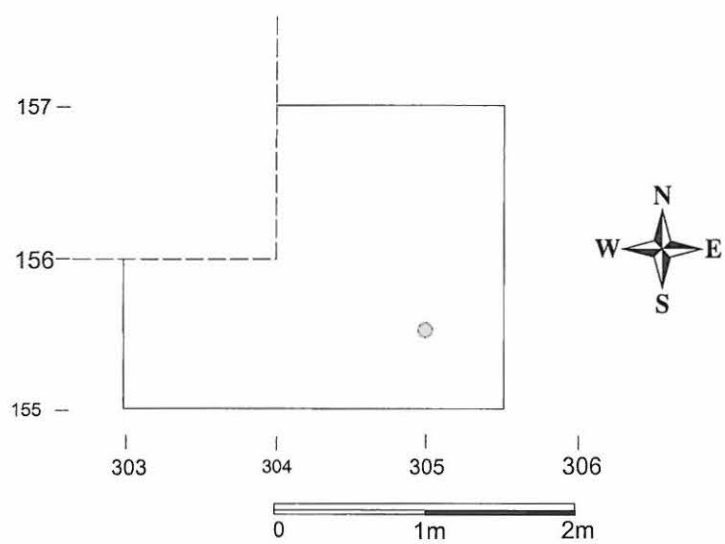
- Kvartsi-iskos
- Kivilaji-iskos
- ▲ Palanut luu

RIIHIMÄKI SILMÄKENEVAN SAARI 3B
Anu Kehusmaa 2004

Löytöjen levintäkartta 1:50
Alueen 2 laajennus, 5 krs
Piirt. A. Kehusmaa

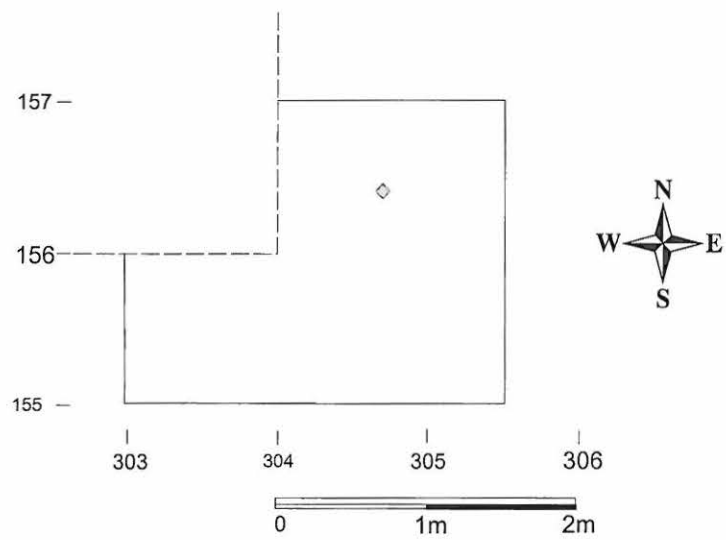
○ Kvartsi-iskos

RIIHIMÄKI SILMÄKENEVAN SAARI 3B
Anu Kehusmaa 2004

Löytöjen levintäkartta 1:50
Alueen 2 laajennus, 6 krs
Piirt. A. Kehusmaa

◇ Kvartsiydin

RIIHIMÄKI SILMÄKENEVA
Anu Kehusmaa 2004

(neg. 132024) Suoalue, puukeros, ruudut 190/244-246. Kerkko Nordqvist kaivaa. Idästä.

(neg. 132030) Puutaso esille kaivettuna, alueen itäpää. Idästä.

(neg. 132034) Työkuva. Vuonna 2003 analysoitua puuta kaivetaan esille. Idästä.

(neg. 132036) Analysoitu puunkappale in situ. Pohjoisesta.

(neg. 132041) Suokaivausalueen itäprofiili. Lännestä.

(neg. 132054) Suoalue ennallistettuna. Kaakosta.

(neg. 132028) Alue 2 laajennus.
0. taso. Pohjoisesta.

(neg. 132033) Alue 2 laajennus.
1. taso. Pohjoisesta.

(neg. 130245) Alue 2 laajennus.
2. taso. Pohjoisesta.

(neg. 132047) Alue 2 laajennus.
3. taso. Pohjoisesta.

(neg. 132051) Alue 2 laajennus.
4. taso. Pohjoisesta.

(neg. 132046) Koekuoppa 7,
rantakivikkoa näkyvissä.
Etelästä.

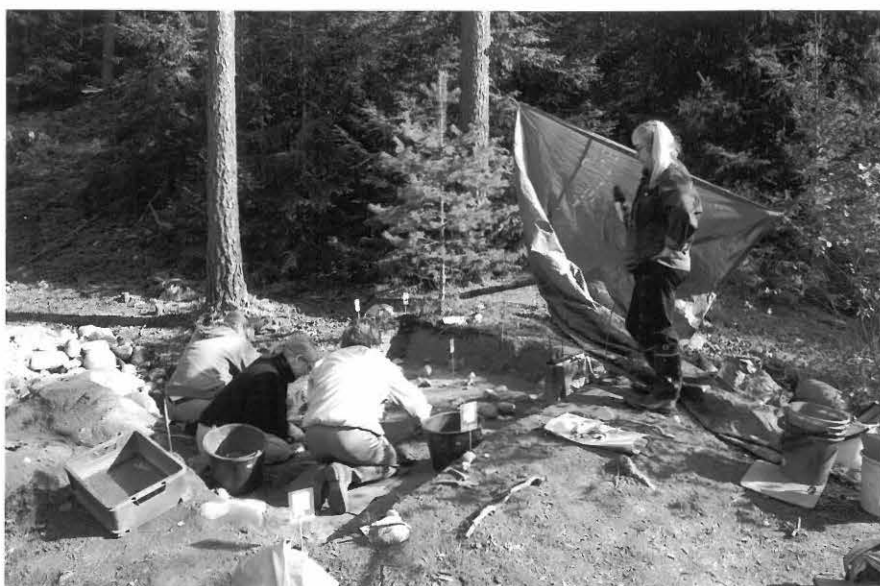
(neg. 132040) Työkuva. Tapani Rostedt
piirtää S-profiilia, taustalla Marko
Korhonen. Idästä.

(neg. 132048) Työkuva. Vaa-
itusta. Kuvassa apulaistutkijat
Tapani Rostedt ja Riina Mäki.
Luoteesta.

(neg. 132032) Työkuva. Riina Mäki piirtää.

(neg. 132050) YLEn Kanta-Hämeen radion toimittaja jutunteossa kaivausalueen reunalla.

(neg. 132038) Ryhmäkuva.
Edestä vas. taakse Maria Mäki-
nen, Tapani Rostedt ja Marko
Korhonen. Edestä oik. taakse
Hanna Kelola, Elisa Kämäräi-
nen, Riina Mäki ja Kerkko
Nordqvist.